

Newsletter prawny:

Komu przysługuje emerytura pomostowa?

Emerytura pomostowa jest świadczeniem okresowym przysługującym do czasu osiągnięcia przez ubezpieczonego (pracownika) powszechnego wieku emerytalnego. Aby uzyskać prawo do emerytury pomostowej należy spełnić szereg wymogów. W niniejszym artykule zostaną wskazane wszystkie przesłanki warunkujące uzyskanie takiego świadczenia łącznie z najnowszymi zmianami przepisów, które weszły w życie z m.in. z dniem 1 stycznia 2024 r.

Wymogi, które trzeba spełnić

Warto w pierwszej kolejności wskazać, że **prawo do emerytury pomostowej przysługuje tym pracownikom, którzy wykonują pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, a pracodawca opłaca za nich składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych.**

Zgodnie z definicją wskazaną w art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych za prace w szczególnych warunkach uważa się prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Natomiast za prace o szczególnym charakterze uznaje się prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się. Ustawodawca wykaz tych prac przedstawił w załączniku do ustawy o emeryturach pomostowych. Tytułem przykładu jedynie (ponieważ katalog ten jest szerszy) warto wskazać, że za pracę o szczególnym charakterze uznaje się prace funkcjonariuszy straży ochrony kolei, prace kierowców autobusów, trolejbusów oraz motorniczych tramwajów w transporcie publicznym, czy prace kierowców pojazdów uprzywilejowanych, natomiast pracą w warunkach szczególnych są prace fizyczne ciężkie bezpośrednio przy przeładunku w ładowniach statku, prace rybaków morskich, czy prace na statkach żeglugi morskiej.

Ustawa o emeryturach pomostowych

Zgodnie ze znowelizowanym przepisem art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych świadczenie to przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- ma okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Ostatnia zmiana - 1. stycznia 2024 r.

Istotna zmiana przepisów została wprowadzona nowelizacją z 28 lipca 2023 r., która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2024 r. Od tego momentu pracownik nie musi już bowiem wykazywać, że przed dniem 1

stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze. Wymóg ten został przez ustawodawcę całkowicie zniesiony. Obecnie osoby, które rozpoczęły pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze po 1 stycznia 1999 r., również będą mogły ubiegać się o emeryturę pomostową. Ponadto co istotne prawo do emerytury pomostowej nabędzie również taka osoba, która po 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, jeżeli wykaze, że na dzień 1 stycznia 2009 r. ma udokumentowany okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze i spełnia pozostałe warunki. Przy czym praktyka pokazuje, że organ rentowy bardzo często wymaga od osoby wnioskującej o emeryturę pomostową by okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przypadające przed 1 stycznia 2009 r., zostały potwierdzone przez zakład pracy. Bardzo częstym błędem jest wystawianie przez pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w sposób bardzo ogólnikowy. To często kończy się wydaniem decyzji odmownej wobec pracownika ubiegającego się o takie świadczenie. Warto więc zadbać o to by pracodawca wystawił nam zaświadczenie w trybie art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych, które będzie potwierdzać okres pracy w warunkach szczególnych a przede wszystkim, że wykonywana przez pracownika praca była pracą wskazaną w załączniku nr 1 lub 2 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wcześniejsze zmiany

Należy również wskazać dwie wcześniejsze zmiany w przepisach ustawy o emeryturach pomostowych, o których warto pamiętać.

Zmiana z 20 kwietnia 2022 r. wprowadziła możliwość składania wniosku o emeryturę pomostową do ZUS przez pracownika jeszcze w okresie, gdy pozostaje w stosunku pracy, jeżeli spełnia pozostałe warunki. W takim przypadku, jeżeli pracownik uzyskałby prawo do emerytury pomostowej - ulega ona zawieszeniu do chwili rozwiązania stosunku pracy. Nie ma więc obecnie wymogu, by składać wniosek dopiero w momencie ustania stosunku pracy.

Kolejne zmiany, które weszły w życie 1 stycznia 2023 r. nałożyły na pracodawcę szereg obowiązków. Ma on obowiązek prowadzić wykaz stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz ewidencję pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, za których jest przewidziany obowiązek opłacania składek na FEP. Ponadto pracodawca ma obowiązek o treści w/w wykazu oraz o wpisaniu bądź nie do ewidencji zawiadomić pracownika. Jeżeli zaś tego nie zrobi to pracownik ma prawo złożyć skargę do Państwowej Inspekcji Pracy. Również i ta instytucja uzyskała nowe uprawnienia, które w sposób korzystny wpływają na sytuację pracownika. PIP o wszczętej kontroli zawiadamia ZUS wskazując:

- dane kontrolowanego płatnika składek (pracodawcy),
  - dane pracownika, którego dotyczy prowadzona kontrola,
  - oraz okres wykonywania przez pracownika pracy objęty tą kontrolą.
- Jednocześnie uprawniony inspektor pracy prowadzący kontrolę ma obecnie prawo by nakazać pracodawcy:
- umieszczenia stanowiska pracy, na którym są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w wykazie stanowisk pracy, wykreślenia go z wykazu oraz sporządzenia korekty wpisu dokonanego w tym wykazie;
  - umieszczenia pracownika w ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wykreślenia go z ewidencji oraz sporządzenia korekty wpisu dokonanego w tej ewidencji.

SKORZYSTAJ Z BEZPŁATNYCH PORAD

ZAPISZ SIĘ!

Potrzebujesz pomocy prawnej?

Skorzystaj z darmowych porad w punktach na terenie całej Polski!
Z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego skorzystać może:

- każda osoba fizyczna, która potwierdzi stosownym, pisemnym oświadczeniem, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej (do pobrania i podpisania w punkcie),
- osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, niezatrudniające innych osób w ciągu ostatniego roku, co należy potwierdzić dodatkowym oświadczeniem.

Każda osoba, która chce skorzystać z porady, powinna wcześniej umówić się na wybrany dzień i godzinę wizyty w konkretnym punkcie.

Rejestracji można dokonać:

- **telefonicznie** pod numerem wskazanym na stronie internetowej starostwa lub urzędu miasta na prawach powiatu,
- **on-line**: za pośrednictwem strony www.zapisy-np.ms.gov.pl

Podczas rejestracji nie trzeba podawać żadnych swoich danych osobowych, ani informować o sprawie, w której potrzebujemy pomocy lub konsultacji.

Zapisz się na bezpłatną poradę

Więcej informacji

Dowiedz się więcej!

Zapraszamy na naszą stronę, gdzie znajdziesz inne ciekawe artykuły prawne, darmowe materiały edukacyjne, a także dowiesz się więcej o systemie nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego i mediacji.

pomocprawna.sc.org.pl

Mamy nadzieję, że spodobał Ci się nasz newsletter :)
Kolejny artykuł już w przyszłym miesiącu! Do zobaczenia :)

Pozdrawiamy,

Stowarzyszenie SURSUM CORDA (łac. „w górę serca”)
ul. Lwowska 11 | 33-300 Nowy Sącz
tel. 18 44 11 994 (pon. - pt. 8.00-16.00)

www.pomocprawna.sc.org.pl

moje 1,5% wspiera Sursum Corda
KRS 00000 20382

Polubmy się! :)

Jesteśmy na Facebooku, Instagramie i Tiktoku

POLUBMY SIĘ!

**sursum
corda**
STOWARZYSZENIE w górę serca

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA